
Datum
2025-12-09

Minnesanteckningar Områdesnätverk

Skadligt bruk och Beroende

Tid: 2025-12-09
Plats: Digitalt via teams

Deltagare

Delregion Nordväst: Lotta Johansson, Sara Hjert (förhinder)
Delregion Mellersta: Emma Jonasson (förhinder), Jennie Göransson Skarp (förhinder)
Delregion Malmö: Jennie Arnesdotter Petersson (förhinder)
Delregion Sydväst: Malin Gunnarsson, Karin Gullbrandsson (förhinder), Helen Andersson (förhinder)
Delregion Nordost: Anders Iversen, Jessica Lysell
Delregion Sydost: Karin Lindén (förhinder) / Therese Bengtsson

Skånes Kommuner:
Emelie Sundén
Malin Müntzing

Information från kunskapsstyrningssystemet

Vårdförlopp Opioidberoende

Linda Fröjdendal

Arbetet med att ta fram ett nationellt vårdförlopp för opioidberoende är i uppstartsfas men målet är att bli klara till sommaren (tidsplan kommer troligen revideras). Arbetsgruppen består av representanter från specialistvård, primärvård, psykologer, socionomer, brukarföreningar samt processledning (ordförande och sjuksköterska).

Syftet är att skapa ett nationellt, enhetligt vårdförlopp då tydliga riktlinjer saknas idag. Vårdförloppet ska beskriva utredning, behandling och vårdkedja för patienter med opioidberoende med fokus på personcentrering, helhetsperspektiv och minskad narkotikarelaterad dödlighet. Vårdförloppet ska inkludera både LARO-behandling och andra insatser såsom läkemedelsnedtrappning.

Man befinner sig nu i kartläggningsfas dvs. kollar riktlinjer, forskning etc. Arbetet utgår ifrån mindre professionsgrupper och man kommer att utgå ifrån mall för vårdförlopp självskadebeteende.

NAG skadligt bruk och beroende

Malin Müntzing

- Arbetet med revidering av de olika avsnitten i Vård och insatsplanering för skadligt bruk och beroende (VIP) pågår. Ambition att det ska vara färdigställt till sommaren 2026. Malin utsedd att revidera VIP i helhet utifrån nya Socialtjänstlagen. Planerad överflyttning av VIP till 1177 för vårdpersonal pågår. Osäkerhet råder kring omfattning, teknisk hantering och hur kommunala delar ska integreras.

STREAM

STREAM har som ambition att skapa en baslinje för att utvärdera effekter av samsjuklighetsreformen genom att kartlägga data om personer med samsjuklighet inom socialtjänst, hälso- och sjukvård och rättsväsendet.

Datainsamlingen omfattar bl.a. socioekonomi, hälsa, vårdkontakter, läkemedel, dödsfall, kriminalvård, LARO, sprutbyte, sjukskrivning och socialtjänstdata. Datainsamlingen är klar från merparten av kommunerna, endast sex kommuner återstår.

Utmaningar i datainsamlingen: Stora kommuner (ex. Malmö) har omfattande data och svårigheter att manuellt ta fram äldre dokument. Barn- och unga-data är särskilt komplexa då missbruk ofta inte är huvudorsak till kontakt så svårt att få fram rätt information. Risk för bortfall av viktig information. Planering att bjuda in ansvariga forskare när de kommit längre. Emelie lägger upp presentationen i sin helhet kopplat till dagens mötesanteckningar.

Frågor från förra mötet

Återkoppling LVM- Kommuner har upplevt minskad kvalitet och omfattning i LVM-anmälningar varför kontakt tagits med beroendecentrum (chefsläkare Martin Bråbäck) för dialog. De har en blankett för LVM anmälan (Melior) som är bra och rutiner och informationsmaterial (anmälan baksida) ska lyftas internt inom psykiatri.

Eventuellt behov av gemensam utbildningsinsats identifierat; återkommer efter helgerna.

Yrkesresan Skadligt bruk och beroende

Regional plan för genomförande av Yrkesresan Skadligt bruk och beroende Skåne är framtagen samt godkänd av styrgrupp. Planen beskriver nationell och regional organisation, budget, kommunikation och tidsplan. Planen sparas ner så man kan se i sin helhet bifogat dagens mötesanteckningar i Teams.

Genomgång av tillhörande riskbedömning framtagen med kontaktpersoner i kommunerna med i huvudsak följande risker framkom:

Bristande förankring hos chefer och ledning, politik, personalomsättning hos chefer/kontaktpersoner kan påverka kontinuitet och engagemang, mindre kommuner har svårigheter att frigöra personal till utbildningsdagar, risk för minskat engagemang bland medarbetare till följd av osäkerheter kring samsjuklighetsreformen. Ingen risk bedömdes allvarig. Riskbedömningen återfinns i dagens bildspel.

Genomförande hittills: snart 300 skapade konton, fem kommuner har inga konton ännu men tre av dem har en plan för att starta upp med stöd av RSS. Första kursdagen har genomförts och var uppskattad av deltagarna. Något få deltagare 16 ska helst vara minst 20. Alla vårens kurstillfällen är upplagda i lärplattformen- bra om kan uppmuntra fler att anmäla sig eller be dem ta kontakt om behöver stöd i uppstarten.

ASI/NUSO

ASI

ASI utbildning hålls fysiskt i Skånes Kommuner lokaler i Lund den 3-4 mars 2026, samt 14 april och 6 oktober. ASI statistik från Elin Cedergren se bild 19 i bildspel. Det framgår av statistiken att ASI användandet gått ner något 2024 och troligen än mer under 2025. Några kommuner helt slutat använda ASI och sagt upp avtal med Robbe & Kåbbestad. Däribland: Åstorp, Ängelholm och Höganäs.

Orsaker kan skilja sig men en del mindre kommuner alltmer övergått till att mestadels erbjuda insatser utan individuell behovsprövning varför ASI upplevs mindre aktuellt.

NUSO

19 kommuner som anmält sig. Fråga till områdesnätverket ifall ser behov av skånegemensam uppstart och att följa resultaten gemensamt, analys. Önskas under förutsättning att inte blir dubbelarbete utan i så fall kompletterar stödet man får nationellt. Ev. mer intressant att göra det längre fram när man är i fasen att sammanställa resultaten i Skåne och hur de skulle kunna användas på skånegemensam nivå. Önskemål om förtydligande kring insatser utan individuell behovsprövning och återkoppling till områdesnätverket.

Diskussionerna kring ASI och Yrkesresan pågår och det finns ännu inga besked kring hur och om ASI integreras i Yrkesresan.

Aktuellt från delregionerna

Malmö stad-

Pågående omorganisation inom vuxen och planerar för att etablera samordnad verksamhet tillsammans med regionen utifrån samsjuklighetsreformen.

Nordväst-

Inget särskilt att rapportera från kommunerna, försöker hitta rätt utifrån nya SoL särskilt gällande dokumentation.

Nordost-

Inga större nyheter generellt, men flera lokala processer pågår:

- Kristianstad omorganiserar och utvecklar ett familjeorienterat arbetssätt, med förhoppningen att tidigare upptäcka personer med skadligt bruk/beroende.
- Maria Skåne Kristianstad flyttar till sjukhusområdet, nära beroendemottagningen – vilket ska stärka samarbete och effektivt nyttjande av personal.
- Tre kommuner har lämnat Mariasamarbetet, vilket skapar ökade kostnader och krav på ny struktur för fortsatt service. Endast Hässleholm och Kristianstad kvar i samarbetet.

Sydväst-

- Svedala: har infört insatser utan föregående behovsprövning (LOU-modellen), följs med stort intresse.
- Trelleborg: Startar "FACT LARO" – utbildning/struktur i början av kommande år. Arbetar fram rutiner och struktur för nya arbetssätt. Bostad Först växer snabbt – 13 boende redan, lokalerna redan för små. Stor lokal uppmärksamhet. Utmaningar kvarstår i dokumentation kopplad till insatser utan behovsprövning, särskilt i systemet JD.
- Flera kommuner i regionen brottas med organisering av första och andra linjen inför nya socialtjänstlagen.

Sydost-

Ingen ny utveckling utöver det löpande arbetet med implementering av nya socialtjänstlagen.

Aktuellt nationell nivå

BIRK- tog upp en del om kunskapsstyrning och NSPH:S rapport. Dragning av utredning av myndighetsgemensam plan för bättre beroendevård som ska vara klar till sommaren. Se bildspel i Teams.

Aktuellt Vårdsamverkan Skåne

Utskott för vårdsamverkan där Main Gunnarsson och Therese Bengtsson i områdesnätverket är med. Utskottet behålls oförändrat första halvåret 2026.

Oro kring LARO utifrån den faktiska övergången från privata till regionala. Upphandlingen är överklagad. Regionens mottagningar högt inflöde. Patientssäkerhetsrisker i övergången. Oro att avdelning O inte kommer kunna ta emot utifrån behovet som riskerar öka i och med övergången.

Maria mottagningarna- mindre arbetsgrupp beslutad. Önskemål tre kommunala representanter. Jessica frågar kommande chef i Kristianstad, Emelie kollar med chef Sara Hjert, Helsingborg, Malin Gunnarsson Trelleborg är med.

Två processledare, en från kommun och en från regionen för att driva samsjuklighetsreformen i Skåne. Skånes Kommuner rekryterar en person och Region Skåne rekryterar en person på koncernkontoret. Finansiering genom statsbidrag inom Överenskommelsen psykisk hälsa och suicidprevention.

Strategiska nätverket

Områdesnärverksdag- 20 mars Tema Avtalssamverkan. Mer info och anmälan här:

[Områdesnärverksdag - Skånes Kommuner](#)

Övriga frågor

Frukostseminarium

[Frukostseminarium - Skånes Kommuner](#)

Hösten 2026 ska vårt områdesnätverk ansvara för innehåll till ett frukostseminarie.

NSPH-rapporten 2025: stora brister i vård och stöd till personer med beroende – och deras anhöriga

<https://nspn.se/vara-mal/nspn-rapporten/nspn-rapporten-2025-jag-ar-sa-mycket-mer-an-det-har/>

Jämställt

Materialet finns tillgängligt att användas t.o.m. siste september 2026.

Nya socialtjänstlagen och arbetet med jämställdhet, normmedvetenhet och mångfald i praktiken (del 1)

Länk till utbildningsfilm 1: <https://youtu.be/KqLsq4wly0>

Nya socialtjänstlagen och arbetet med jämställdhet, normmedvetenhet och mångfald i praktiken (del 2)

Förberedelse: Skriv ut övningen "Självskattning på rad" (det är bara 6 sidor) som att kommer behövas senare i den här utbildningen. Den finns här: www.jamstallt.se/rad.pdf

Länk till utbildningsfilm 2: <https://youtu.be/A0zrPEwSwDM>

Nya socialtjänstlagen och arbetet med jämställdhet, normmedvetenhet och mångfald i praktiken (del 3)

Länk till utbildningsfilm 3: <https://youtu.be/cCQdZEAR2xs>

Tider för områdesnätverket vt 2026- ni har fått kalenderinbjudningar!

9 feb fysiskt

15 april digitalt

28 maj digitalt

Vid anteckningarna

Malin Müntzing & Emelie Sundén

